

Masterplan Gewasbescherming

De paddenstoelensector werkt aan een sectorplan om de Nederlandse sector uit de malaise te halen. De tuinbouwdeskundige Wim Duffhues heeft de taak van drijvende kracht op zich genomen. Een van de onderdelen van dit plan is de introductie van een chemisch middelenvrije teelt. Een Masterplan Gewasbescherming zal daar deel van uit maken.

Een chemisch middelenvrije teelt valt niet van de ene op de andere dag te realiseren. Daarom is aan PRI Paddestoelen de vraag voorgelegd om een meer gedetailleerd plan te schrijven voor de praktische uitwerking; het 'Masterplan Gewasbescherming'. Uiteraard kan dat niet worden geschreven zonder input van mensen uit de praktijk. Om die reden willen we het praktijknetwerk 'Telen met Toekomst' inschakelen om de schrijvers van het masterplan te sturen en bij te staan. Kritische geesten binnen Telen met Toekomst stellen zich twee vragen. De eerste is: 'Waarom zouden we überhaupt chemisch middelenvrij willen telen?'. Die vraag raakt aan het fundament van een plan tot een teelt vrij van chemisch middelen. Immers, als de noodzaak om de sector in die richting te ontwikkelen niet duidelijk is, vervalt ook de motivatie om een dergelijk plan te laten slagen. De tweede vraag is: 'Is het sowieso wel mogelijk om chemisch middelenvrij te telen?'. Het antwoord op die vraag hopen we te geven in het masterplan, dat inzichtelijk moet maken wat je nu al kunt doen om chemisch middelenvrij te telen en wat je nog mist aan technieken en mogelijkheden.

Externe druk

Waarom zouden we chemisch middelenvrij willen telen? Die vraag gaat uit van de veronderstelling dat de sector zelf de bepalende factor in het middelengebruik is. Dit blijkt echter al lang niet meer het geval. De beschikbaarheid van chemi-

sche middelen en de mogelijkheden om ze te kunnen gebruiken worden grotendeels bepaald door externe factoren. De combinatie van met name het beleid van de overheid en van de middenproducenten heeft een verregaand effect op de beschikbaarheid van middelen. In de afgelopen tien jaar is geen enkel nieuw middel voor de teelt ontwikkeld, en het ziet er naar uit dat ook in de komende jaren geen nieuwe chemische gewasbeschermingsmiddelen te verwachten zijn. Sterker nog, in die tien jaar zijn er steeds minder middelen beschikbaar gebleven. Een risicovolle periode breekt aan. Van nagenoeg alle middelen verloopt in de komende twee jaar de toelating. Een aantal heeft een 'toelating van rechtswege'. Dat houdt in dat de duur van de toelating wordt bepaald door de snelheid van de besluitvorming in de EU. De verwachting is dat deze besluitvorming in 2008 rond moet gaan komen. Of na afloop van de toelating de middelen nog beschikbaar zijn, is een grote vraag. Mogelijk wordt voor een aantal middelen geen verlenging aangevraagd door de producenten, waarschijnlijk omdat de kosten van een toelating niet opwegen tegen de omzet die voor deze middelen in de paddenstoelenteelt te verwachten valt. Het is dus bijna zeker dat het aanbod verder zal krimpen.

Niet alleen de middenproducenten, maar ook de supermarktorganisaties hebben invloed op het gebruik van chemische middelen. De Algemene Levensmiddelen Wet (Verordening (EG) nr. 178/2002) stelt dat de exploitanten van levensmiddelenbedrijven de primaire juridische verantwoordelijkheid dragen voor de voedselveiligheid. Overschrijding van de maximale residu limiet (MRL) voor chemische gewasbeschermingsmiddelen valt onder deze voedselveiligheid. Het gevolg daarvan is dat de retail de risico's gaat beperken. Dat doet men bijvoor-

beeld door MRL's voor gewasbeschermingsmiddelen te laten meten. Sommige retailorganisaties stellen daarbij zelfs eisen die strenger zijn dan de wettelijke norm of maken afspraken met teeltbedrijven dat bepaalde chemische gewasbeschermingsmiddelen helemaal niet meer gebruikt worden. Er zijn zelfs bedrijven die systematisch in kaart brengen welke chemische gewasbeschermingsmiddelen gebruikt worden in de verschillende schakels van de productieketen.

Masterplan noodzakelijk

Kortom, zelfs als er een uitgebreid middelenpakket beschikbaar zou zijn, zou je in de problemen komen met de afzet van de geproduceerde paddenstoelen. Mogelijk wordt het in de toekomst een leveringsvoorwaarde om chemisch middelenvrij te telen. De vraag of het sowieso wel mogelijk is om chemisch middelenvrij te telen, is dus heel relevant. Mijn conclusie is dan ook dat het maken van een masterplan gewasbescherming noodzakelijk is. Het biedt je de mogelijkheid om kritisch op een rijtje te zetten welke zinnige teeltmaatregelen nu al beschikbaar zijn. Het project Telen met Toekomst biedt daar nu al informatie over. Daarnaast biedt het de mogelijkheid om te kijken wat er nog nodig is om bedrijfszeker chemisch middelenvrij te telen. Om een goed plan te kunnen maken is een actieve houding vanuit de sector onontbeerlijk. We moeten een goed beeld krijgen van de knelpunten en wij willen iedereen in de sector dan ook oproepen om PRI Paddestoelen, Advisee en C point te helpen om een goed plan te schrijven. Uw reacties zijn welkom bij PRI-Paddestoelen (Johan.baars@wur.nl). Een goed plan kan een hoop problemen in de toekomst voorkomen. Ook mensen die interesse hebben in het project Telen met Toekomst kunnen contact met mij opnemen en de website bezoeken (www.telenmettoekomst.nl).

